

Lige ret til at leve

Hvis vi vil beskytte alle menneskers lige rettigheder, er vi nødt til også at beskytte de ufødtes lige rettigheder

At være en person

Mange, der støtter retten til abort, mener, at et embryo eller et foster ikke er en person med rettigheder (endnu), selvom det er et menneske i rent biologisk forstand.

Der er dog et grundlæggende problem ved denne påstand. Hvis man vil ekskludere embryoet eller fosteret fra gruppen af personer med lige rettigheder, så er man også nødt til at ekskludere visse grupper af fødte mennesker, eller inkludere andre skabninger, som vi alle er enige om, ikke er personer.

Det handler om, hvad det er, der giver os lige rettigheder.

Dette ikke er et spørgsmål, videnskaben kan svare på. En læge kan fortælle, hvad det er, der dør i en abort - nemlig en levende og selvstændig organisme; et menneskeligt embryo eller foster. Videnskaben har ikke svaret på, om dette embryo eller foster er værdifuldt eller ej. Det er et filosofisk spørgsmål, der har med de værdier at gøre, som vi ønsker at bygge vores samfund på.

Hvad mener vi med 'ligeret'?

De fleste er enige om, at alle FØDTE mennesker må regnes for personer med lige rettigheder. Men fødte mennesker er også meget forskellige. Vi har forskellige køn, forskellig etnicitet, størrelse og alder; vi har forskellige præferencer, evner og muligheder. Alligevel er vi alle personer med de samme basale rettigheder; inklusive retten til at leve; inklusive retten til at blive beskyttet imod vold og overgreb.

Men det er ikke alle levende skabninger, der hører til i denne klub af "personer med lige ret til at leve". Hunde f.eks. betragtes ikke som personer. Selvom vi mener, at dyr skal beskyttes og have gode vilkår, og at dyremishandling skal være strafbart, så tildeler vi ikke f.eks. en hund samme rettigheder som et menneske.

Der er et eller andet, der gør folk med 'lige rettigheder' anderledes end de skabninger, der ikke har denne status.

Hvad er det, der gør os 'lige'?

Det, der giver os lige rettigheder, må helt grundlæggende være noget, vi alle deler. Hvad er det? Her kan man foreslå mange værdifulde egenskaber, men man opdager hurtigt, at de fleste forslag ikke fungerer.

Intelligens eller for den sags skyld en hvilken som helst evne, man kan have i forskellig grad, kan ikke forklare ligeret. For vi er ikke alle lige intelligente. Selvbevidsthed kan ikke bruges som det, alle 'personer med ligeret' har fælles. Det vil ekskludere nyfødte babyer og f.eks. mennesker i midlertidig koma. De har ikke selvbevidsthed, men vi regner dem dog for personer. Sansevne generelt eller f.eks. evnen til at føle smerte duer heller ikke som markør, men af den modsatte grund. Det ville inkludere f.eks. hunde i gruppen af personer med ligeret. Der er mange skabninger i naturen omkring os, der har sansevner, men vi regner dem ikke for personer.

Og sådan kan man blive ved. Men hvis det, man foreslår, knytter sig til en bestemt evne, vil det uvilkårligt udelukke visse fødte mennesker, eller inkludere hunde og andre dyr i gruppen af personer med lige rettigheder.

Den menneskelige natur

Det, der bedst forklarer, hvorfor alle mennesker er personer, og hvorfor hunde ikke er det, er noget i retning af, at det er vores menneskelige natur, der giver os lige rettigheder som ligeværdige personer.

MEN sagen er bare, at ufødte også deler dette 'noget'. Ufødte har også del i den menneskelige natur. Derfor må vi også acceptere, at ufødte har den samme lige ret til samfundets beskyttelse, som det fødte menneske har.

Den bedste forklaring på, hvorfor alle fødte mennesker har lige rettigheder, inkluderer også det ufødte menneske. Vi er derfor nødt til at beskytte de ufødtes lige rettigheder, hvis vi vil beskytte alle menneskers lige rettigheder.

Credit: Equal Rights Institute - equalrightsinstitute.com

Kerstin Hoffmann, kommunikationssekretær i Retten til Liv 5. september 2023